

Sygn. akt III AUa 715/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku

III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Elżbieta Zarzecka (spr.)

Sędziowie: SA Maria Jolanta Kazberuk

SA Bożena Szponar - Jarocka

Protokolant: Agnieszka Charkiewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 stycznia 2014 r. w B.

sprawy z odwołania Spółdzielni (...) w Ł.

przy udziale zainteresowanych I. G., M. Ł., I. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji Spółdzielni (...) w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 11 lutego 2013 r. sygn. akt V U 1117/12

postanawia:

umorzyć postępowanie apelacyjne.

UZASADNIENIE

Zakład (...) Oddział w B. decyzjami z 20 czerwca 2012r. w stosunku do I. G., 20 czerwca 2012r. w stosunku do M. Ł. i 2 maja 2012r. w stosunku do I. S., w oparciu o art. 83 ust. 1 pkt 3 w zw. z 91 ust. 5, art. 18 ust. 1 i 2, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j.: Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) oraz art. 81 ust. 1, 5 i 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2008r., nr 164, poz. 1027 ze zm.), stwierdził, że do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w/w zainteresowanych podlegających ubezpieczeniom w charakterze pracowników u płatnika składek Spółdzielni (...) w Ł. za wybrane miesiące w latach 2007 – 2009, należy doliczyć wartość świadczeń udzielonych im z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

W odwołaniach od powyższych decyzji Spółdzielnia (...) w Ł. zarzuciła błędną wykładnię art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 1996r. nr 70 poz. 335 ze zm.), niezastosowanie art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. nr 161, poz. 1106) oraz błędne ustalenie faktów. Wniosła o zmianę decyzji ZUS i orzeczenie, iż podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,

wypadkowe, chorobowe oraz zdrowotne zainteresowanych nie obejmują świadczeń udzielonych im z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 11 lutego 2012 r., sygn. akt VU 1117/12, oddalił odwołania (pkt I) oraz orzekł o kosztach procesu (pkt II).

Sąd pierwszej instancji ustalił, iż w toku kontroli w Spółdzielni (...) w Ł., organ rentowy stwierdził, że Spółdzielnia udzielała pomocy pracownikom z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w gotówce lub w postaci bonów z okazji Świąt Wielkanocnych i Bożego Narodzenia, Dnia Spółdzielcy, a także na indywidualny wypoczynek wakacyjny. W celu uzyskania tej pomocy pracownicy nie składali wniosków i oświadczeń o dochodach na osobę w rodzinie. Pomoc przyznawano dla nich w jednakowej wysokości, uzależniając ją jedynie od rodzajów łączących ich z pracodawcą umów, okresów zatrudnienia lub pobytu na urlopie wychowawczym.

W ocenie Sądu ZUS zasadnie przyjął, że płatnik składek powinien naliczyć i opłacić składki od wypłaconych zainteresowanym świadczeń pieniężnych z ZFŚS.

Sąd pierwszej instancji odniósł się do art. 18 ust. 1 w zw. z art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz do art. 81 ust. 1 ustawy 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, który określa w sposób pozytywny, jakiego rodzaju przychód stanowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, nie wymienia zaś ograniczeń w tym zakresie ani wyłączeń z podstawy wymiaru składek jakichkolwiek przychodów poza tymi, które nie są przychodami w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Do określenia takich wyłączeń zobowiązany jest minister do spraw zabezpieczenia społecznego (art. 21 w/w ustawy). Sąd stwierdził, że rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w § 2 ust. 1 pkt 19 wskazuje, że podstawy wymiaru składek nie stanowią świadczenia finansowane ze środków przeznaczonych na cele socjalne w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Działalność socjalna została zaś zdefiniowana w art. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

W oparciu o orzecznictwo i art. 8 ust. 2 w/w ustawy, Sąd pierwszej instancji wywiódł, że pracodawca nie mógł wydawać środków Funduszu niezgodnie z treścią regulaminu zakładowej działalności socjalnej (ust. 2), przy zastosowaniu kryterium innego niż socjalne.

Regulamin ZFŚS Spółdzielni (...) w Ł. z 2 stycznia 2002r. określał w § 6, że środki funduszu były przeznaczane m. in. na finansowanie wypoczynku w formie dopłat do wypoczynku organizowanego przez pracowników zakładu, pomoc pieniężną lub rzeczową w formie bonów towarowych dla pracownika przyznawaną na podstawie uchwał działającego związku zawodowego. Przyznanie oraz wysokość dopłat z funduszu do usług i świadczeń socjalnych dla osób uprawnionych było uzależnione od ich sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej. Podstawą przyznania pomocy socjalnej finansowanej z Funduszu był wniosek osoby uprawnionej, poparty oświadczeniem o wysokości dochodu na osobę w rodzinie (§ 10 i 11).

Zdaniem Sądu Okręgowego, analiza dowodów zgromadzonych w sprawie prowadziła do wniosku, że Spółdzielnia (...) w Ł., przyznając świadczenia, nie stosowała kryterium socjalnego. Nie badała bowiem sytuacji materialnej, rodzinnej i życiowej pracowników. Zainteresowani nie składali oświadczeń o sytuacji rodzinnej i majątkowej. Wartość przyznawanych świadczeń nie była zróżnicowana kwotowo zależnie od sytuacji socjalnej pracownika. Okoliczności te potwierdzili: prezes Spółdzielni A. Ż. oraz K. M., K. P. i B. R.. Spółdzielnia nie dopełniła zatem obowiązku z art. 8 w/w ustawy, gdyż nie badała sytuacji życiowej pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem ich warunków rodzinnych i materialnych. Nie wzięła pod uwagę dochodu przypadającego na członka rodziny. Dlatego sporne przychody pracowników nie miały charakteru socjalnego, a stanowiły przychody będące podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Nie można było zatem zastosować w sprawie wyłączenia z § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Apelację od powyższego wyroku wniosła Spółdzielnia (...) w Ł.. Zaskarżając wyrok w całości zarzuciła mu naruszenie:

1) przepisów postępowania, w tym art. 233 w zw. z art. 238 § 2 kpc. poprzez:

- niepełne ustalenie stanu faktycznego, w tym brak oceny uchwał i protokołów związków zawodowych, na podstawie których udzielone były świadczenia oraz ni wzięcie pod uwagę zeznań świadków i prezesa zarządu, dotyczących braku konieczności składania oświadczeń majątkowych przy podziale spornych świadczeń, jak też faktu, że przyznawanie świadczeń nastąpiło na podstawie zgodnej decyzji pracodawcy oraz związku zawodowego, jak sygnatariuszy obowiązującego u płatnika składek regulaminu ZFŚS, uprawnionych do wykładni jego postanowień,

- pominięcie i nie dokonanie oceny prawnej faktów zróżnicowanego przydziału świadczeń z FZSS w marcu 2007r., w oparciu o przyjęte kryterium dochodów uzyskiwanych u płatnika składek przez uprawnionych, co miało istotny wpływ na wynik niniejszego postępowania.

2) przepisów prawa materialnego:

- art. 21 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych i § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998r. sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w zw. § 6 ust. 4 i innymi regulaminu ZFŚS i art. 20 ustawy systemowej oraz art. 81 ust. 1 z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych środkami publicznymi, poprzez błędną wykładnię przepisów i przyjęcie, że świadczenia w postaci bonów towarowych i pomocy pieniężnej z ZFŚS, udzielane zainteresowanym nie stanowią świadczeń finansowanych ze środków przeznaczonych na cele socjalne, w ramach zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w rozumieniu § 2 ust. 1 pkt. 19 w/w rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej,

- art. 8 ust. 1 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych w zw. z ust. § 6 ust. 4 i innymi regulaminu ZFŚS poprzez błędną wykładnię przepisów i przyjęcie, że uwzględnianie sytuacji majątkowej, rodzinnej i życiowej przy przydziale świadczeń osobom uprawnionym oznacza konieczność badania indywidualnych dochodów rodziny w postaci pisemnych oświadczeń i nie zastosowanie do wyjaśniania postanowień (...), w drodze analogii, art. 241⁶ § 1 k.p.,

- art. 8 ust. 2 w/w ustawy w zw. z § 6 ust. 4 i innymi regulaminu ZFŚS, poprzez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu i uznanie, iż świadczenia udzielone zainteresowanym powinny być traktowane jako świadczenia ulgowe w rozumieniu tego przepisu,

- art. 21 w zw. z art. 86 ust. 2 pkt 2 i 87 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej i § 2 ust. 1 pkt 19 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 18 grudnia 1998r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w zw. z art. 23 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2002r, nr 101, poz.926) i art. 7, 47 i 51 Konstytucji RP, poprzez uznanie prawa organu rentowego do kontrolowania zasad przydziału świadczeń z ZFŚS, przewidzianych w regulaminie ZFŚS.

Wskazując na powyższe zarzuty Spółdzielnia (...) w Ł. wniosła o:

- zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez zmianę zaskarżonych decyzji organu rentowego i orzeczenie, że podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe, chorobowe oraz zdrowotne nie obejmują przydzielonych zainteresowanym w latach 2007 - 2011 świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,

- zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania, według norm przepisanych za obie instancje, gdyby nie orzeczono o kosztach w trybie art. 102 kpc.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Postępowanie w niniejszej sprawie należało umorzyć, bowiem pismem procesowym z dnia 30 września 2013 r. Spółdzielnia (...) cofnęła apelację.

Zgodnie z art. 391 § 2 zd. 1 k.p.c. w razie cofnięcia apelacji sąd drugiej instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu.

Sąd Apelacyjny miał na uwadze art. 469 k.p.c., który nakazuje badanie skutków związanych z cofnięciem środka odwoławczego w aspekcie słusznego interesu pracownika (ubezpieczonego). W okolicznościach niniejszej sprawy cofnięcie środka odwoławczego przez Spółdzielnię (...) nie narusza słusznego interesu ubezpieczonych.

Wobec skutecznego cofnięcia apelacji, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.